



Raziskave in razvoj v davčnem primežu

Podjetja proti finančni oblasti
*Gospodarstvo očita Fursu, da za leto
2012 uporablja merila, ki jih takrat ni bilo*

LJUBLJANA – Finančna uprava je do 25. avgusta pri zavezanecih podjetjih že končala 67 nadzorov, prek katerih je preverjala uporabo olajšave za raziskave in razvoj (RR) leta 2012. V **gospodarski zbornici** so razjarjeni: »Inšpektorji pri tem kot merilo uporabljajo mnenja in stališča, ki jih je ministrstvo za gospodarstvo objavilo šele v letih od 2014 do 2016.« Nekateri člani zbornice so že dobili položnice za dodatni davek, ki ga bodo morali plačati, potem pa se lahko pritožijo.

**KATARINA FIDERMUC
BORUT TAVČAR**

Sedanji sistem olajšav za vlaganje v raziskave je zavezancem na voljo od leta 2012, ko je začel veljati novi pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj. Ta pravilnik je podpisal minister za finance, ministrstvo za gospodarstvo nam sporočajo, da jim grozi odločba o dodatnem davku, ker ne morejo zagotoviti dokumentov o raziskavah in razvoju, ki jih ob uveljavitvi olajšave niso bili dolžni imeti, pravi Igor Knez iz pravne službe pri **Gospodarski zbornici Slovenije**. Včeraj ni bilo v nobeni od vpletenih ustanov mogoče dobiti zagotovila, da je rešitev za zavezance blizu.

Merila, ki jih še ni bilo

Glede vsebinske presoje vlaganj v raziskave in razvoj je ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo izdalo tri splošna mnenja, ki so objavljena tudi na spletni strani

finančne uprave, pojasnjujejo v tej ustanovi. »Ministrstvo za gospodarski razvoj je prvo mnenje izdalo leta 2014. V njem se opira na priročnik Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) Frascati 2002, ki pa je, kot vemo, namenjen za statistične raziskave in primerjave raziskav in razvoja po državah članicah. Ministrstvo pa ga je s svojimi mnenji, kako prepoznati raziskave in razvoj, povzdignilo na raven nekakšne vsebinske dopolnitve pravilnika. Iz gospodarstva nam sporočajo, da finančna uprava v zvezi z olajšavo pri zavezanecih izvaja preglede za leto 2012. Nesprejemljivo je, da inšpektorji pri tem upoštevajo tudi mnenja ministrstva za gospodarski razvoj leta 2014 in pozneje, saj dve leti pred tem pač niso veljala. Gre za nesprejemljivo retroaktivno uporabo predpisov,« v imenu **GZS** pojasnjuje Igor Knez. Sklicuje se na pritožbe iz podjetij, kjer je finančna uprava pregledovala uporabo olajšave v letu 2012 oziroma pred objavo prvega mnenja, s katerim je ministrstvo pravilnik dopolnilo s pojasnilom o merilih za raziskavo in razvoj, pri tem pa se je sklicevalo na Frascati 2002. »Slovenska podjetja tega priročnika sploh niso poznala, navsezadnje tudi ni bil preveden v slovenščino,« dodaja sogovornik.

Splošna mnenja, prek katerih je ministrstvo za gospodarstvo v pravilnik iz leta 2012 »vrnilo« načela iz priročnika Frascati 2002, za slovenska podjetja pomenijo veliko razliko v primerjavi z zahtevami, ki so jih morala v povezavi s pravico do olajšave za raziskave in razvoj spoštovati dotlej, poudarja Knez: »To, kar zdaj zahteva gospodarsko ministrstvo, je sistem novosti v svetovnem merilu, torej patenti in izumi na svetovni ravni, prav tako objave o raziskavah in

razvoju v publikacijah na svetovni ravni. Tega pravilnik iz leta 2012 ni zahteval. V slovenskem gospodarstvu je veljalo, da za olajšavo zadoščajo raziskave, inovacije in razvoj na ravni podjetij, ožjega gospodarskega prostora ali na ravni države. Da to zadošča, je izhajalo tudi iz davčnega nadzora, ki ga je finančna uprava že opravila v letih od 2012 do 2014.« Vprašanje je, koliko podjetij bi se odločilo uveljaviti olajšavo za raziskave in razvoj, če bi vedeli, da bodo od njih naknadno zahtevali dokazovanje na svetovni ravni, dodaja sogovornik, ki verjame, da so nekateri zavezanci to olajšavo izrabili, čeprav jim ni pripadala.

Lahko se pritožijo

Inšpektorji finančne uprave so do 25. avgusta letos končali 67 postopkov nadzora, v katerih so prek kontrole in inšpekcije preverjali uporabo davčne olajšave za raziskave in razvoj: znesek ugotovljenih nepravilnosti je znašal 758.338 evrov in prek samoprijave še 21.188 evrov. »Pregledov, ki jih še izvajamo, ne moremo komentirati,« dodajajo v finančni upravi. Po besedah Igorja Kneza so zavezanci dolžni plačati zneske po odločbah, saj v teh primerih pritožba ne zadrži izvršbe: »Če obveznosti ne bodo plačali sami, jim grozi izvršba z njihovih bančnih računov, to pa postopek zanje še podraži. Predvidevam pa, da bodo zavezanci oddali pritožbe proti odločbam.«

Splošna mnenja ministrstva za gospodarski razvoj, ki se sklicujejo tudi na priročnik Frascati, so po pojasnitvah finančne uprave podana kot pomoč pri presojanju dejavnosti RR in projektov RR: »Inšpektorji pa se v postopkih odločajo na podlagi vseh zbranih dejstev in okoliščin posameznih primerov.

Zavezanci morajo v postopkih predložiti zadostne dokaze, da bi lahko uveljavljali olajšavo za raziskave in razvoj. Če se ne strinjajo z odločitvijo davčnega organa, imajo možnost podati pritožbo. »Te je mogoče tudi pričakovati, saj je po opozorilih **gospodarske zbornice** in zavezancev temeljno vprašanje v tem novem davčnem sporu med gospodarstvom in državo, ali sme finančna uprava pri davčnem nadzoru za obdobje pred letom 2014 upoštevati splošna mnenja, ki jih ministrstvo za gospodarstvo dotlej ni objavilo kot merila za presojo o raziskavah in razvoju.

V finančni upravi naštevajo več vzrokov, zaradi katerih so zavezancem doslej odrekli pravico do olajšave za raziskave in razvoj in tako zvišali osnovo za odmero dajatev: »V enem od primerov zavezanec v davčni obračun DDPO za leto 2012 ni vključil dejanskih stroškov razvoja lastne program-

ske opreme, ampak ocenjeno vrednost opravljenih ur, torej predvidene bodoče stroške. V nekaterih primerih projekti niso vključevali znanstvenega in/ali tehnološkega napredka oziroma razreševanja tehnoloških nejasnosti. Kot neučeljen primer raziskav in razvoja navajajo »programsko rešitev, ki temelji na povezovanju na trgu že obstoječih tehnologij, za določene uporabnika.«

Merila za akademike

V večjem slovenskem podjetju, ki je tudi v večinski državni lasti, so nam potrdili, da so davčni upravi že plačali znesek (gre za več kot pol milijona evrov), ki je bil sicer najprej razumljen kot davčna olajšava za raziskave in razvoj. »Merila za odobritev davčne olajšave so se spremenila, zdaj so pisana na kožo akademikom, ki opravljajo teoretične raziskave in svoje izsledke tudi objavljajo. Za podjetja

so ta nova merila pogubna, resno razmišljamo, da bi ustavili vse raziskave,« je povedal direktor družbe, ki noče biti imenovan.

Kot dodaja, jim je sicer popolnoma vseeno, ali država vzame dividende (kar se zgodi vsako leto) ali pa pobere davek za nazaj. Vendar sogovornik opozarja, da brez aplikativnih raziskav, ki jih nova merila onemogočajo (rezultat bi morala biti objava izsledkov v znanstveni reviji ali patent), slovensko gospodarstvo ne bo prišlo do tržnih prednosti, ne bo večje konkurenčnosti, novih kakovostnih delovnih mest in, na koncu, tudi dobičkov, ki spet polnijo državni proračun.

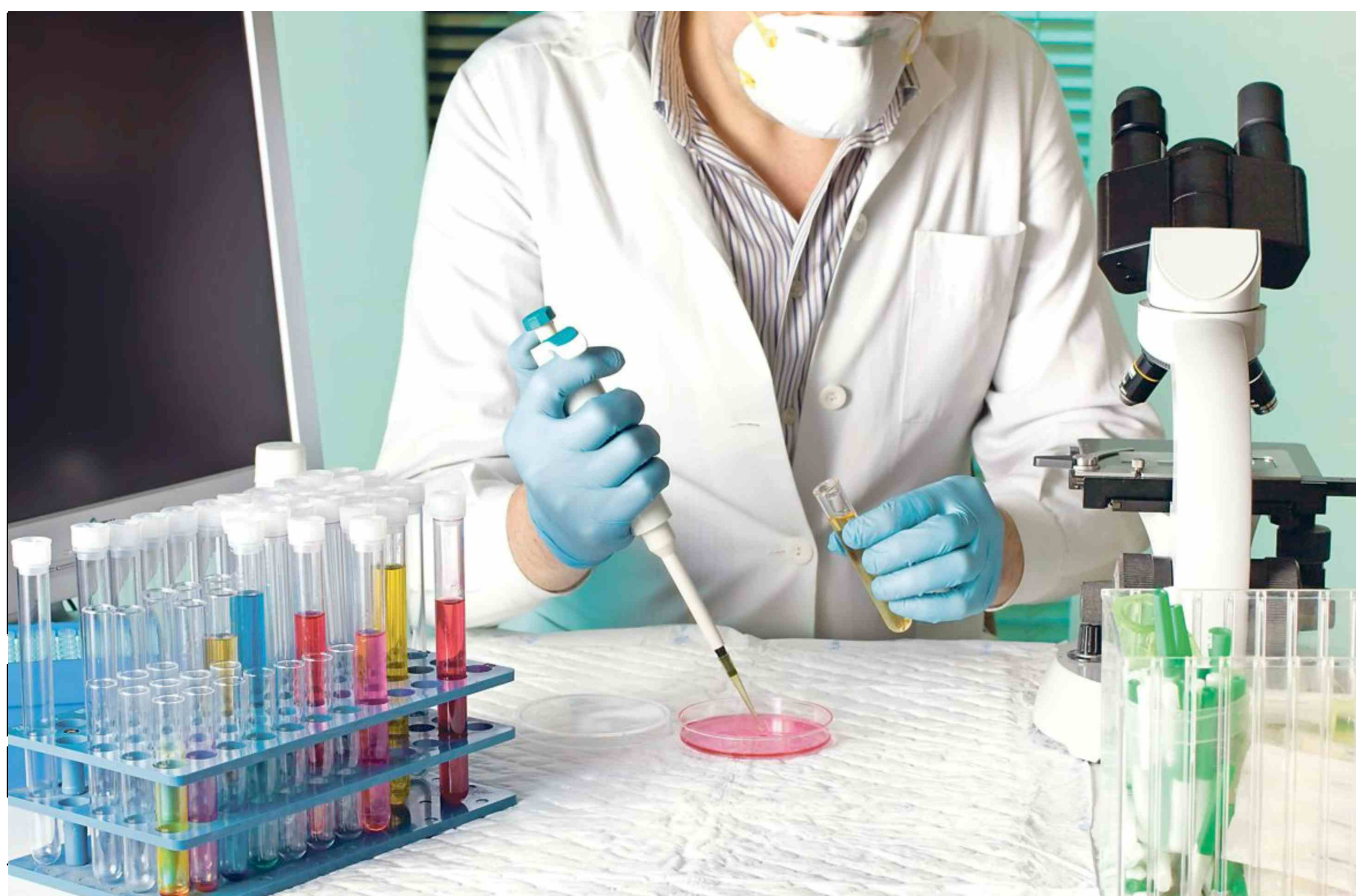
790.000
evrov bodo po odločbah morali doplačati zavezanci

Prek olajšav do nižje davčne osnove

	2011	2012	2013	2014	2015
skupni znesek davčne olajšave za vlaganja v R&R po 55. členu ZDDPO (v evrih)	100.130.923	183.869.073	200.505.926	228.637.012	270.499.673
število zavezancev, ki so uporabili to davčno olajšavo	515	571	670	747	757
skupni znesek regijske davčne olajšave za vlaganja v R&R po 55. členu ZDDPO (v evrih)*	13.933.105	2.928.221	3.924.659	1.708.328	444.414
število zavezancev, ki so uporabili to davčno olajšavo*	185	48	26	8	7
skupni znesek davčne olajšave za investiranje po 55. členu ZDDPO-2 (v evrih)	88.248.382	429.569.367	475.396.973	616.304.539	605.060.864
število zavezancev, ki so uporabili davčno olajšavo za investiranje	15.391	14.862	17.066	18.580	19.800

Opomba: gre za regijsko davčno olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj, ki so jo zavezanci lahko uveljavljali do vključno leta 2011, koristijo pa jo lahko v petih davčnih letih po letu vlaganja.

Vir: FURS **DELO**



Furs v podjetjih preverja uporabo olajšave za raziskave in razvoj. FOTO SHUTTERSTOCK